

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Odniesienie do uniwersalnej charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji

Absolwent kierunku *pedagogika specjalna*

zna i rozumie:

- w pogłębiony sposób fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi, także w powiązaniu z innymi dziedzinami, stanowiące podstawę projektowania i podejmowania zróżnicowanych działań w zakresie pedagogiki specjalnej
- różnorodne złożone uwarunkowania i aksjologiczny kontekst w pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

potrafi:

- wykonywać zadania oraz formułować i rozwiązywać problemy dotyczące działań: edukacyjnych, opiekuńczych, wychowawczych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i wspierających z wykorzystaniem nowej wiedzy, także z innych dziedzin
- samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie
- komunikować się ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, odpowiednio uzasadniać stanowiska

jest gotów do:

- tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz poza środowiskiem pracy
- podejmowania inicjatyw zawodowych, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy; przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią

Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia i ich rozwinięcia dla obszaru nauk społecznych

EFEKTY KIERUNKOWE

Absolwent kierunku *pedagogika specjalna*

WIEDZA (zna i rozumie)

- Główne tendencje w rozwoju dyscyplin naukowych do których przyporządkowana jest pedagogika specjalna, jej miejsce w systemie nauk, przedmiotowe i metodologiczne powiązanie z naukami humanistycznymi, społecznymi i medycznymi, a także subdyscypliny pedagogiki specjalnej oraz usystematyzowaną terminologię stosowaną w ich zakresie.
- Rozszerzone filozoficzne, psychologiczne i społeczne koncepcje człowieka stanowiące teoretyczne podstawy rehabilitacji, edukacji, terapii i resocjalizacji
- W pogłębionym stopniu proces prawidłowego i zaburzonego rozwoju człowieka (w aspekcie biologicznym, psychologicznym i społecznym), wynikające z niego specjalne potrzeby uczestników złożonego procesu edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji

- Rozbudowane metody diagnozowania specjalnych potrzeb edukacyjnych
- Współczesne podejścia do problemów uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i wynikające z nich nowe formy edukacji, w tym integracyjna i włączająca
- W pogłębionym stopniu koncepcje socjalizacji, wychowania, nauczania-uczenia się, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz różnorodne uwarunkowania skuteczności podejmowanych oddziaływań
- W pogłębionym stopniu strukturę i funkcję systemu kształcenia specjalnego w kontekście kształcenia powszechnego
- Merytoryczne i metodyczne podstawy prowadzenia zajęć z osobami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (zgodnie z wybraną specjalnością)
- Metodyczne i organizacyjne założenia dotyczące kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w systemie integracyjnym i włączającym, w tym modele współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami, rodzicami, modele indywidualizacji lekcji, efektywne strategie nauczania oraz zasady uniwersalnego prowadzenia zajęć
- Założenia metodologiczne projektowania i prowadzenia badań w pedagogice specjalnej ze szczególnym uwzględnieniem metod badań stosowanych w naukach społecznych; rozumie postulat wieloparadygmatyczności; zna zasady i normy etyczne związane z realizacją badań w pedagogice specjalnej
- W pogłębionym stopniu ekonomiczne, prawne i etyczne podstawy oddziaływań rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych
- Podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy oraz zasady efektywnego posługiwania się narządem głosu
- Zasady dotyczące stosowania pierwszej pomocy przedmedycznej
- Normy związane z kulturą języka polskiego (i wybranych języków obcych)
- Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy
- Fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji
- Zasady dotyczące ochrony i zarządzania własnością intelektualną i prawem autorskim
- Mechanizmy tworzenia i rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości w ujęciu przedmiotowym (aktywne działanie w sferze gospodarczej) i podmiotowym (cechy osobowe warunkujące aktywność gospodarczą)
- Zasady i normy etyczne obowiązujące w zakresie rehabilitacji, edukacji, terapii i resocjalizacji

UMIEJĘTNOŚCI (potrafi)

- Identyfikować i interpretować złożone zjawiska i problemy społeczne ukazując ich powiązania z różnymi obszarami pedagogiki specjalnej i innych nauk społecznych oraz humanistycznych i medycznych
- Wykorzystywać na podstawowym poziomie wiedzę psychologiczną i na poziomie rozszerzonym wiedzę pedagogiczną oraz pozyskiwać dane do analizowania złożonych i nietypowych procesów i

zjawisk w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji; właściwie dobierać źródła wiedzy, dokonywać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji

- Dokonywać pogłębionej diagnozy i oceniania złożonych sytuacji rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych

- Wykorzystywać aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w planowaniu, realizacji i ewaluacji procesu wychowania i nauczania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

- Projektować i przeprowadzać zajęcia rehabilitacyjne, edukacyjne, terapeutyczne i resocjalizacyjne, dokonywać ewaluacji realizowanych zajęć, generować niestandardowe rozwiązania konkretnych problemów

- Prowadzić zajęcia w grupie zróżnicowanej, indywidualizować zadania, dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, oraz wykorzystywać zasady i metody indywidualnego projektowania zajęć; wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz programy poprawiające integrację rówieśniczą uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

- Konstruować proste projekty badawcze: w tym rozróżniać orientacje w metodologii badań, formułować problemy i hipotezy badawcze, dobierać adekwatne metody i techniki badawcze, konstruować narzędzia badawcze, opracowywać, prezentować i interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski, wskazywać kierunki dalszych badań, dokonywać twórczej prezentacji wyników badań w obrębie pedagogiki specjalnej; współpracować z członkami zespołów badawczych na różnych etapach projektowania i realizacji badań

- Komunikować się ze specjalistami i osobami spoza środowiska pedagogicznego z uwzględnieniem obowiązujących norm językowych, przy pomocy różnych technik i kanałów komunikacyjnych; czynnie uczestniczyć w debatach dotyczących złożonych zagadnień związanych z pedagogiką specjalną, precyzyjnie prezentować własne opinie i stanowiska, wątpliwości i sugestie, dokonywać oceny innych stanowisk

- Posługiwać się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego ze szczególnym uwzględnieniem terminologii z zakresu pedagogiki specjalnej

- Pracować w zespole pełniąc różne role, podejmować i wyznaczać zadania, współpracować z innymi specjalistami i uczestnikami procesu rehabilitacji, edukacji, terapii i resocjalizacji; kierować pracą zespołu, podejmować w nim wiodącą rolę w tym: planować, organizować i monitorować realizację złożonych zespołowych działań pedagogicznych

- Analizować własne działania pedagogiczne, dydaktyczne, wychowawcze, opiekuńcze i rehabilitacyjne, wskazywać obszary wymagające modyfikacji, eksperymentowania i wdrażania działań innowacyjnych; samodzielnie planować i realizować program własnego rozwoju osobowego i zawodowego, a także inspirować uczestników procesów pedagogicznych do planowania i realizowania własnego rozwoju i uczenia się przez całe życie

- Udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej w nagłych przypadkach

- Efektywnie korzystać z głosu

- Poprawnie posługiwać się językiem polskim oraz poprawnie i adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się specjalistyczną terminologią

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (jest gotów do)

- Doceniania tradycji i dorobku badań naukowych w zakresie pedagogiki specjalnej oraz ich kontynuacji i poszerzania o nowe obszary i procedury badawcze; krytycznej oceny wiedzy i umiejętności własnych oraz innych specjalistów, kreatywnego korzystania z wiedzy naukowej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów
- Podejmowania odpowiedzialności i wypełniania zobowiązań społecznych, w tym:
 - szanowania kultury języka polskiego
 - komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania edukacyjne, rehabilitacyjne, terapeutyczne i resocjalizacyjne; budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi uczestnikami procesu kształcenia, w tym rodzicami i opiekunami uczniów, włączania ich w działania sprzyjające efektywnemu nauczaniu; porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, rozwiązywania konfliktów przez dialog i tworzenie dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią
 - świadomego podejmowania zobowiązań społecznych związanych z realizacją zadań zawodowych pedagoga specjalnego
 - podejmowania trudu i wykazywania się aktywnością wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli pedagoga specjalnego
 - inspirowania i organizowania działalności innych ludzi na rzecz środowiska społecznego osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
 - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
 - rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska
- Odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej związanej z działalnością rehabilitacyjną, edukacyjną, terapeutyczną i resocjalizacyjną, w tym:
 - wrażliwości na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, prezentowania właściwej postawy wobec osób z niepełnosprawnością oraz alternatywnych sposobów komunikowania się z nimi
 - przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje, prowadzone działania i ich skutki
 - posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w swojej działalności i kierowania się szacunkiem dla każdego człowieka
 - wykazywania cech refleksyjnego praktyka, świadomego znaczenia profesjonalizmu w pracy zawodowej
 - dostrzegania potrzeby samodoskonalenia się
 - podtrzymywania etosu zawodu
 - świadomego podejmowania działań nad rozwijaniem dorobku naukowo-badawczego pedagogiki specjalnej oraz poszerzania go o nowe obszary i procedury badawcze
 - działania na rzecz poprawy jakości pracy szkoły i placówek oświatowych